

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

Ing. S. M. T.,

zastoupen: Mgr. Pavlem Čížinským, advokátem
se sídlem Baranova 1026/33, 130 00 Praha 3

proti

žalovanému

Ministerstvo vnitra - OAMP,
se sídlem P. O. Box 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v neinformování žalobce o výsledku řízení o žádosti o udělení dlouhodobého víza, kterou podala jeho dcera dne 31. 10. 2019

takto:

I. Žaloba se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Dcera žalobce podala dne 31. 10. 2019 na Velvyslanectví České republiky v Akkře, Ghana, (dále jen „zastupitelský úřad“) podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“ nebo „zákon“) žádost o dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny, konkrétně za účelem soužití s žalobcem, který je od r. 2014 občanem České republiky. Tuto žádost žalovaný obdržel dne 11. 11. 2019.
2. Žalobci následně nebyl sdělen výsledek řízení o této žádosti. Žalobce tedy nebyl uvědomen, buď že žádosti bylo vyhověno, a jeho dcera se tedy má dostavit k vyznačení víza do cestovního dokladu – viz § 58 zákona o pobytu cizinců, nebo že jí nebylo vyhověno a z jakých důvodů se tak stalo – viz § 56 odst. 5 zákona. Prostřednictvím svého právního zástupce proto žalobce podal společně se svou dcerou žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti, podle § 80 odst. 3 správního řádu, kterou adresoval nadřízenému orgánu žalovaného, Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „Komise“). Ta usnesením ze dne 6. 8. 2020, č. j. MV-113401-3/SO-2020, rozhodla této žádosti nevyhovět; své rozhodnutí odůvodnila tím, že dne 5. 3. 2020 žalovaný o žádosti rozhodl.
3. Žalobce se s touto situací, tedy s tím, že o výsledku řízení – podle vlastního tvrzení – nebyl informován (pouze se na internetu měla objevit informace, že žádost jeho dcery byla zamítnuta), resp. s tím, že mu nebyla doručena žádná informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza jeho dceři ve smyslu § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, nespokojil. Podal tedy dne 10. 8. 2020 k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu podle § 82 s. ř. s., kterou se domáhá, aby městský soud žalovanému nařídil informovat žalobce o tom, jak rozhodl o žádosti jeho dcery o dlouhodobé vízum ze dne 31. 10. 2019, a v případě jejího zamítnutí, aby žalobce informoval o důvodech neudělení dlouhodobého víza. Pro případ, že by žalovaný v průběhu řízení před soudem zjednal ve věci nápravu, domáhá se žalobce určení, že uvedený zásah žalovaného byl nezákonný.

II.

Obsah žaloby a následná vyjádření

4. Žalobce v žalobě rozvedl skutkové okolnosti, které se vážou k věci. Dále uvádí, že o žádosti jeho dcery mělo být v souladu s § 169t odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozhodnuto ve lhůtě 90 či nejdéle 120 dnů. Tato lhůta přitom dodržena nebyla; žalobce tak zůstává v nejistotě o tom, jak bylo o žádosti rozhodnuto, resp. – pokud byla zamítnuta – z jakých důvodů jí nebylo vyhověno (viz § 56 odst. 5 zákona). Žalobce je tak zkracován jak na svém právu podat případně opravný prostředek, tak rovněž na právu žít společně se svou dcerou.
5. Žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221, podle něhož se cizinec, jemuž nebyly sděleny důvody neudělení dlouhodobého víza, nemůže bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 s. ř. s., neboť takové sdělení nelze považovat za samotné rozhodnutí. Jediným prostředkem ochrany tudíž zůstává tzv. zásahová žaloba podle § 82 s. ř. s. Žalobce rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2018, č. j. 1 Azs 408/2017-24, z něhož dovozuje, že žalovaný odpovídá i za postup zastupitelského úřadu v řízení o její žádosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

6. Žalobce uvádí, že předpokládá, že ve věci bylo rozhodnuto – jak vyplývá z usnesení Komise (viz bod 2 shora); domáhá se proto toho aby byl informován o výsledku tohoto řízení. Žalobce zásah označila za trvající, protože do dne podání žaloby neobdržel jasnou písemnou informaci výsledku řízení o žádosti jeho dcery.
7. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 7. 10. 2020 plně odkázal na vyjádření, které učinil v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 8 A 86/2020 o v zásadě totožné žalobě dcery žalobce v obdobné věci proti témuž žalovanému. V tomto vyjádření ze dne 2. 10. 2020 žalovaný uvedl, že žalobu považuje za nedůvodnou, a z tohoto důvodu ji navrhuje zamítnout. Současně ke skutkovým okolnostem uvedl následující: žalovaný rozhodl dne 5. 3. 2020 v souladu s § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců dlouhodobé vízum dceři žalobce neudělit. Příslušná informace byla předána zastupitelskému úřadu, který žádost přijal. Zastupitelský úřad žalovaného informoval jednak, že dcera žalobce byla o důvodech neudělení dlouhodobého víza informována telefonicky, neboť nedisponuje adresou v Guineji, kam by bylo možné dokument doručit. Dále zastupitelský úřad žalovaného informoval, že obdržel informaci od advokáta Mgr. Pavla Čižinského o převzetí právního zastoupení dcery žalobce; přiložená plná moc mu ale byla doručena pouze e-mailem bez elektronického podpisu. Zastupitelský úřad proto tohoto advokáta vyzval k doložení plné moci datovou schránkou s ověřeným elektronickým podpisem.
8. Dále žalovaný uvedl, že dne 14. 7. 2020 obdržel od téhož advokáta oznámení o převzetí právního zastoupení společně s plnou mocí udělenou žalobcem.

III.

Posouzení žaloby

9. Městský soud v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni jeho rozhodnutí. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl městský soud bez nařízení jednání, neboť žalovaný s takovým postupem vyjádřil souhlas; žalobce se na výzvu soudu k takovému postupu nijak nevyjádřil.
10. Městský soud předně konstatuje, že o žádosti dcery žalobce o dlouhodobé vízum, jak vyplývá ze správního spisu, bylo rozhodnuto dne 5. 3. 2020 tak, že jí dlouhodobé vízum nebylo uděleno. Současně byla vyhotovena *Informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza*, která měla být v souladu s § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců oznámena dceři žalobce (a to cestou zastupitelského úřadu). Žalobce uvádí, že on sám o důvodech neudělení víza, stejně jako jeho dcera, informován nebyl; žalovaný k tomu pouze s odkazem na informaci od zastupitelského úřadu uvádí, že dcera žalobce měla být o důvodech neudělení víza informována telefonicky, což ale nijak nedokládá. V průběhu řízení před soudem žalobce ani žalovaný neuvedli, že by se na této situaci cokoliv změnilo. Žalobce, který neměl vědomost o tom, že ve věci jeho dcery již bylo rozhodnuto, podal prostřednictvím svého právního zástupce (společně se svou dcerou) u Komise žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti (§ 80 odst. 3 správního řádu). Z usnesení, jímž nebylo této žádosti vyhověno (viz bod 2 shora), vyplývá jednak, že Komise s žalobcem jednala jako s vedlejším účastníkem řízení, jednak že Komise žádosti nevyhověla proto, že ve věci již rozhodnuto bylo. Současně ale Komise nijak nezhodnotila, zda žalobce či jeho dcera byli o výsledku řízení informováni (resp. měli být informováni), ačkoliv by takový postup byl na místě. Městský soud tedy konstatuje, že žalobce vyčerpal jiný právní prostředek,

jímž se lze domáhat ochrany, ve smyslu § 85 s. ř. s., a jeho žaloba je tudíž v tomto ohledu přípustná.

11. Městský soud rovněž uvážil, zda žaloba byla podána včas, ve lhůtě stanovené v § 84 odst. 1 s. ř. s., tedy do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu, nejpozději ale do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Městský soud ovšem v souladu se svými dřívějšími rozhodnutími (srov. rozsudek ze dne 24. 3. 2017, č. j. 9 A 1/2016-49; ze dne 12. 7. 2018, č. j. 10 A 205/2017-31 [bod 13]; nebo ze dne 28. 5. 2019, č. j. 11 A 213/2017-43 [bod 19]) konstatuje, že nedoručení oznámení podle § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců je třeba považovat za zásah trvajících a že lhůta pro podání žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s. nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013-51, a zejména nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18). Ostatně, i pokud by se o zásah trvajících nejednalo, byla by žaloba podána včas, neboť žalobce se o zásahu žalovaného dozvěděl teprve na základě usnesení Komise ze dne 6. 8. 2020, žalobu přitom podal již 10. 8. 2020.
12. Městský soud se tedy na základě těchto okolností bude dále zabývat tím, zda skutečnost, že žalobce nebyl informován o důvodech neudělení víza jeho dceři, může představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s., a případně, zda se žalovaný takového (totiž nezákonného) zásahu skutečně dopustil, resp. dopouští
13. Žaloba není důvodná.
14. Základem pro posouzení důvodnosti zásahové žaloby jsou dosud platná kritéria pro určení, zda se v konkrétním případě jedná o nezákonný zásah, poprvé vymezená v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65. Jedná se o následující kritéria: (1) žalobce musí být přímo (2) zkrácen na svých právech, (3) nezákonným (4) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, která nejsou rozhodnutím a (5) byl zaměřena přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu zasaženo.
15. Městský soud předně uvážil, zda jsou v posuzovaném případě naplněna kritéria první, druhé a v důsledku i páté (které se s nimi překrývá). Zabýval se tedy na prvním místě tím, zda je zde právo, na kterém by byl žalobce přímo zkrácen. Dospěl přitom k závěru, že nikoliv.
16. Podle § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, *[m]inisterstvo písemně informuje cizince o důvodech neudělení dlouhodobého víza a o jeho oprávnění požádat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení informace o neudělení dlouhodobého víza o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (§ 180e).*
17. Žalobce se domáhá ochrany proti tomu, že nebyl vyrozuměn o rozhodnutí o žádosti o dlouhodobé vízum, kterou podala jeho dcera. Na základě rozhodnutí o udělení dlouhodobého víza je žadateli buď příslušné vízum vyznačeno do cestovního dokladu – to v případě kladného vyřízení (viz § 58 zákona o pobytu cizinců), nebo je informován o důvodech jeho neudělení (viz § 56 odst. 5 zákona); následně má žadatel právo podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (viz § 180e zákona). Zákon ale uvedená procesní práva přiznává pouze žadateli (tedy osobě, o jejíž pobytové oprávnění se jedná) a nikoliv dalším osobám. Zákon tedy žalobci právo, jehož ochrany se dovolává, přímo neposkytuje.
18. Městský soud si je ovšem vědom toho, že v posuzovaném případě se jednalo o žádost o dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny; v těchto případech to přitom není pouze

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

žadatel, kdo má zájem na výsledku řízení a jehož práv se může rozhodnutí určitým způsobem dotýkat. Neudělení takového dlouhodobého víza se jistě dotýká i práv toho, s kým měl žadatel na území pobývat (osoba, s níž má dojít ke sloučení rodinného života). Jedná se konkrétně o právo na ochranu soukromého a rodinného života, které je např. na ústavní úrovni zakotveno v čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Lze tedy identifikovat právo, na kterém by žalobce mohl být zkrácen.

19. Nicméně je třeba konstatovat, že skutečnost, že osoba, s níž má žadatel o pobytové oprávnění na území pobývat, není samostatně vyrozumívána o výsledku tohoto řízení (ani nemůže proti takovému rozhodnutí podat opravný prostředek), má zcela zřejmě jen velmi vzdálený vztah k právu na ochranu rodinného a soukromého života takové osoby. Takové právo tedy není přímo zasaženo. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že je to primárně žadatel, do jehož práv je rozhodnutím o neudělení pobytového oprávnění zasahováno. Žadatel si sám svobodně určuje, zda chce na území pobývat a s kým, a jestli v této souvislosti požádá o příslušné pobytové oprávnění či jestli využije opravné prostředky v rámci pobytového řízení – tuto volbu za něj nemůže činit někdo jiný (byť taková osoba může mít na výsledku řízení určitý zájem, resp. se zprostředkovaně může dotýkat i jeho práv).
20. Městský soud tedy na jedné straně uzavírá, že žalobce neměl konkrétní právo na to být vyrozuměn o výsledku řízení o žádosti jeho dcery, na druhé straně potom, že jeho právo na ochranu rodinného a soukromého života mohlo být potenciálně postupem žalovaného dotčeno pouze zcela vzdáleně, resp. nepřímě. Nejsou tedy naplněna výše vymezená kritéria (viz bod 14 shora); žaloba tudíž nemůže být úspěšná.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

21. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal námitky žalobce proti postupu žalované za důvodné, žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
22. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož žalobce neměl ve věci úspěch, nepřiznal mu soud náhradu nákladů řízení. Žalované, která měla ve věci plný úspěch, potom nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti. Ani jí tudíž městský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 14. prosince 2020

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.